

Werkstuk Scholieren.com

Spreekbeurt Geschiedenis Val van Antwerpen

dardalion

1585: De val van Antwerpen

Inleiding

Bestuur:

16e eeuw: Nederlanden onder het bewind van de Spaanse koning:
Filips II (regeerde over Spanje, Nederlanden, Italiaanse en koloniale bezittingen)

Tijdens het bewind van Filips II, die zeer katholiek was, kwamen ideeën van de verlichting op, die ervoor zorgden dat het noorden van de Nederlanden en enkele steden zoals Gent en Antwerpen protestant werden (calvinisme en lutheranisme), terwijl het zuiden katholiek bleef.



Win

een weekend Breda met 3 vrienden en...

ontdek de leukste studentenstad van het zuiden!

KLIK HIER →

OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door: **NHTV** internationaal hoger onderwijs Breda



een weekend Breda met 3 vrienden en...
Ontdek de leukste stad van het zuiden!
OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door:
NHTV Internationaal
hoger onderwijs
Breda

scholieren
.com

Opvatting van calvinisten: een overheid, ook de vorst die het zou wagen hun calvinistische geweten te bezwaren, mocht en moest bestreden worden. Deze opvatting was doorslaggevend voor de Nederlandse opstand.

In 1559: Nieuwe kerkelijke organisatie

Zorgde voor verzet in Antwerpen: er zou een bisschop komen die alles nauw in het oog zou houden -> angst van Antwerpenaren dat kooplui weg zou blijven.
-> meer reden tot opstand

Het verzet tegen de nieuwe kerkelijke indeling in Antwerpen en de calvinistische opvattingen leidden tot de Beeldenstorm in 1566.

Beeldenstormen:

Oorzaak: de gezagscrisis en de verspreiding van het calvinisme

Doel: katholieke eredienst onmogelijk maken, kerkgebouwen in dienst van reformatie stellen

Dit mislukte: ze moesten kerken teruggeven aan de katholieken, maar mochten wel binnen de stad prediken

-> bouw van 2 Calvinistische en 2 Lutheranistische kerken

gevolg van de beeldenstorm: repressie (onder leiding van de Hertog van Alva)

-> begin 80-jarige oorlog:

1568-1648: Opstand van de Nederlanden

Repressie (= onderdrukking)

Margharetha van Parma (dochter van Keizer Karel) bracht Antwerpen tot onderwerping: predikaties van het protestantse geloof moesten stoppen, alsook de kerkenbouw

1568: huurleger van Prins van Oranje vanuit Duitsland (ondertussen was hij luthers)

De Hertog van Alva nam maatregelen:

- Citadel (= militair gebouw) bouwen in de stad
 - stad beperken in zelfstandigheid
- > opnieuw verzet

1576: Spaanse Furie brak uit vanuit de citadel; Antwerpen werd beroofd door muitende Spaanse troepen

-> gevolg: Pacificatie van Gent: Spaanse troepen moesten zich terugtrekken en een grotere godsdienstvrijheid werd toegestaan.

Het snelle einde van de pas gewonnen eenheid - de Unies van Atrecht en Utrecht – Oranjes Fransgezinde politiek:

Voorlopig was Oranje de onbetwiste leider van de Nederlanden en werd de fictie van trouw aan Filips II nog even volgehouden. Door het optreden van de calvinisten kwam er een tegenstand van de overwegend katholiek Waalse gewesten tegen de politiek in het noorden. De Waalse gewesten kwamen als eersten tot een overeenkomst met de nieuwe landvoogd, Alexander Farnèse (zoon van Margaretha van Parma).

Ten gevolge van de Unie van Brussel (scheiding der geesten) werden de Spaanse troepen teruggeroepen en verbrak Spanje alle ernstige onderhandelingen met Oranje.

De politieke eenheid in het verzet tegen Spanjaarden was nauwelijks tot stand gekomen.

Afscheiding van het noorden van het zuiden

Unie van Atrecht: zuiden: bleef men de koning trouw en verzoenden zich met de nieuwe landvoogd Farnèse

Unie van Utrecht: noorden + Vlaamse en Brabantse steden zoals Antwerpen en Gent: verzoenden zich met de prins van Oranje; generaliteit, totaal van de Nederlanden is afgelopen

1581: geen fictieve trouw meer; Filips werd afgezworen

1584: begin van beleg van de grootste stad in de Nederlanden; 10 juli werd Oranje vermoord en Antwerpen omsingeld. Dit is het einde van een grote droom voor de opstand der Nederlanden en een verwezenlijking van de vurigste wensen van Filips II.

Tussen 1580 en 1584 waren Doornik, Eindhoven, Diest, Sichem, Ieper, Brugge, Dendermonde en Gent. (waren dus in de handen van Farnèse gekomen)

Het beleg (juli 1584 tot augustus 1585)

Tegenstanders en hun mogelijkheden

De val van Gent had Farnèse de uitgangsbasis verschaft die hem nodig leek voor zijn grootste plannen met betrekking tot Antwerpen.

Antwerpen was de grootste stand in de Nederlanden, het economische centrum, het grootste protestantencentrum.

Om Antwerpen neer te halen, wil Farnèse de Schelde afsnijden.

Begin juli 1584 kreeg Farnèse hulp uit het Zuiden in de Nederlanden: Spaanse en

Italiaanse cavalerie (zij hadden de naam het beste leger in Europa te zijn). In totaal had hij 10 000 infanteristen en 1700 ruiters.

Antwerpen was een zwaar versterkte vesting.

Echter was de militaire leider, Marnix, van Antwerpen niet opgewassen tegen Farnèse. Door een reeks van vergissingen en misverstanden en door het falende aanvoerdertalent van Marnix zou Antwerpen uiteindelijk toch in de handen vallen van Alexander Farnèse.

Economisch portret:

Economisch:

De Antwerpse gemeenschap werd beheerst door de handel. Door het afsluiten van de Schelde was die handel niet meer mogelijk, waardoor het inkomen daalde. Veel kooplui, die door het beleg en het afsluiten van de schelde weinig of geen zaken meer konden doen, weken uit, gedeeltelijk naar het Noorden, veel vreemde kooplui verlieten ook de stad. Katholieken besloten ondanks de tolerantie van hun calvinistische stadsbestuur, toch zich ergens anders te vestigen. (8000 mensen)

Conclusie:

Antwerpen is een handelsstad, de handel beheerst sociaal gezien Antwerpen en het is vooral de handelsstand die het protestantisme steunt en van Antwerpen een protestants centrum maakt.

De oorlogsgebeurtenissen

Nadat andere steden gevallen waren, werden er maatregelen genomen:

- het aanstellen van een buitenburgemeester (militair leider), Marnix
- legeren van garnizoenen in forten en schansen

Alexander Farnèse:

Hij stuurde Richebourg vooruit om de forten op linkeroever te bezetten.

Er werd een brug gebouwd in opdracht van Alexander Farnèse, die voltooid was in 1585.

Pogingen van Antwerpenaren om die brug te vernielen mislukten. Nog andere mislukkingen en door het zwakke aanvoerdertalent van Marnix moesten de Antwerpenaren zich uiteindelijk over geven en zich bereid verklaren voor onderhandelingen:

- de citadel zou uit Antwerpen verdwijnen als Zeeland zich ook verzoent met de Spaanse koning
- de privileges van de stad werden erkend
- protestanten kregen 4 jaar de bedenktijd om te beslissen of ze katholieken in

Antwerpen werden, of protestanten buiten Antwerpen.

17 augustus 1585 werd het capitulatieverdrag getekend. (capitulieren = zich overgeven)

Uittocht van Antwerpenaren

In het eerste jaar nadat het capitulatieverdrag getekend werd, waren er 32000 uitwijkelingen. Het tweede en derde jaar erna waren er minder, maar het 4 jaar erna waren er weer 8000 uitwijkelingen.

Er waren niet enkel protestanten, maar ook katholieken die uitweken om economische redenen.

Zij weken uit naar het noorden en naar Duitsland, waar zij hebben meegholpen aan de opbouw van een bloeiende handel. Ten gevolge hiervan zijn ook alle "slimmere" mensen (protestanten: schrijvers, ...) uitgeweken naar Nederland en Duitsland, waardoor er zeer weinig literatuur gekend was vanaf 1585 tot de 19e eeuw.